

det synes, endog skulle anlægges efter forffjellige Principer; idetmindste er dette jo tildeels forudsat i de Bemærkninger, der ere og meddeelte med Hensyn til det foreliggende Forslag. Jeg kan ganske vist ansee det for ønskeligt, at der kommer en Jernbane mellem Kjøbenhavn, Holbæk og Kallundborg og det dertil sig sluttende Opland, men jeg har idetmindste aldrig hidtil havt nogen Tvivl om, at den maatte have sit Udgangspunkt ikke fra Kjøbenhavn, men fra Roeskilde, fordi en stor Deel af Banen da allerede var tilstede. Jeg maa herved ogsaa bringe i Erindring, at dette er blevet forudsat af selve den lovgivende Magt, idet det nemlig i sin Tid med Hensyn til Udmøndingen af den sydvestjællandske Jernbane meget stærkt blevet gjort gjældende, at den burde løbe til Roeskilde, fordi dette var det naturlige Tilfnytningspunkt for en mod Vest videre udgaaende Linie. — Jeg veed heller ikke, for at nævne et Spørgsmaal, der forekommer mig at kræve en meget omhyggelig Overveelse, hvorvidt det vil lade sig gøre, som det synes paatænkt, at den ene Jernbane overføres den anden. Jeg har ganske vist seet Saadant paa mange Steder i Europa, men saa var der saadanne Terrainforffjelligheder tilstede, at den ene Jernbane kunde føres i en Viaduct under den anden. Det er ganske indlysende, at den Lethed, som der er tilstede med Hensyn til at lade en Landevei løbe over en Jernbane, idet man aabner og lukker og aabner igjen og saa lader Vognene kjøre over Skinnerne, ikke kan finde Anvendelse ved Jernbaner, især da hvis Jernbanerne ere i forffjellige Hænder. Det er jo nemlig ganske klart, at det saa maa blive afgjørende for hele Førelsen af Banetogene, at de ikke kunne komme i Collision med hinanden. — Men alt dette anfører jeg kun ganske letlighedsviis. Det kan gjerne være, at det havde været meget ønskeligt, at det sjællandske Jernbaneselskab i sin Tid, da det fik Tilbud om at bygge den nordvestjællandske Jernbane, havde modtaget dette Tilbud. Tilfaldet var det fra det offentlige Standpunkt det Ønskeligste. Men jeg maa dog tillade mig at bemærke, at det sjællandske Jernbaneselskab efter min Mening — og jeg har ikke den allerfjerneste særlige Interesse for dette Sel-

skab — ikke i de senere Aar er blevet godt behandlet af Staten. Det forekommer mig, at der med Hensyn til den sydvestjællandske Jernbane er blevet udøvet et ganske overordentlig stort Tryk paa samme, og navnlig har det altid været min meget bestemte Mening, at Fordringen om den lille falksterke Bane egentlig mere havde Charakteren af en Pistol paa Bryttet af Selskabet end af en fornuftig Jernbanefordring. Jeg kan ikke Andet end finde, at i de senere Aar har overfor det sjællandske Jernbaneselskab — jeg har som Minister i sin Tid havt meget med det at gjøre, og jeg har anseet det for min Embedspligt at yde det hvillkesomhelst Rettelser og Smødekommener, for at et saa vigtigt og stort Foretagende kunde blive godt fremmet — den Grundfætning været den overveiende, at pine og presse det meest Mulige ud af det. Dette er Noget, som jeg dog kun anfører, fordi det gjør mig det forklarligt, om det sjællandske Jernbaneselskab har været behersket af en noget polemisk Stemning overfor Indenrigsministeriet. Men det udelukker jo dog i ethvert Tilfælde ikke, at til Syvende og Sidst den Ansæelse kan vinde Overhaand hos Selskabet, som havde den numeriske Majoritet — det var kun en numerisk Majoritet, men ikke den fornødne kvalificerede Majoritet — for sig paa en nærliggende Generalforsamling, at Selskabet bør paatage sig ogsaa Jernbanearbejdet til Kallundborg. Nu at foregribe dette vigtige Spørgsmaal, hvorved almindelige Stats-hensyn fra Statens Standpunkt maae være de overveiende, ved at sætte Polemik mod Polemik, synes mig derimod ikke Lovgivningsmagten værdigt, og der er heller ikke den mindste Grund til at forcere det igjennem. Hvis, det Lovforslag, som her foreligger, skulde blive vedtaget, vil det være mit høieste Ønske, at Foretagendet maa strande paa pecuniære Vanffeligheder, og at vi derved maae komme tilbage til en rigtig og fornuftig Fremgangsmaade. Men man skal ikke give sin Stemme til et Lovforslag i Haab om, at det maa blive dødsfød, og det forekommer mig, at, har der været en polemisk Følelse tilstede hos det sjællandske Jernbaneselskab ved den Afgjørelse, som det traf — og jeg vedkjender mig, som